

Tanulságos történelem

2016 március 10. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Szulejmán és utódai célja nem elsősorban a Magyar Királyság, hanem a Nyugat előzönlése volt. Éppúgy, ahogy az iszlám teszi napjainkban, terrorral és migrációval egyaránt.

Szigetvár ostromára és Zrínyi Miklós hűsi halálának négyszázötvenedik évfordulójára emlékezve a tervezett államközi találkozó a közel-keleti háborúk, a migrációs nyomás és a terrorveszély miatt sajátos értelmezést gerjeszt. A közös magyar–horvát–török fűhajtás dühödöt vitákra sarkall. Mintha egy rég lezajlott esemény átértelmezésérű lenne szó. Holott a história már csak olyan, hogy az egykori ellenfelek és barátok kezdettű fogva más-más szemszögbű közelítenek hozzá. Sose volt egyforma a honvédű magyarok, a hódító oszmánok, az ausztriai, a német birodalmi és a cseh–morva rendek, vagyis a Habsburgok megközelítése, nem szólva a katolikus és a protestáns szemléletrű. A közel fél évezredes indulat az újkori népvándorlás miatt fölélédt, s egyrészt gazdasági-kulturális, másrészt honfélteű érveket generál. Mondhatnánk, a múlthoz ragaszkodás az ország mai érdekeit semmibe véve irracionális, de többerrű és másról van szó.

Az őr régi Subic família sarja, Nikola Zrinski magyaroknak, horvátoknak egyaránt nemzeti hősök. Lehetne az osztrákoké is, hiszen Zrínyi 1529-ben az ostromolt Bécs, török nevén Kizil Elma (aranyalma) védelmének résztvevrűje volt. Tíz évvel késűbb, Ferdinánd király sugalmazása nyomán a kostajnicai kastélyba szökött Hans Katzianer fűvezért megölette, mert a gróf őr és János bátyját a törökhöz átállásra igyekezett rávenni. 1542-ben négyszáz horvát lovassal mentette fel a Pest ostromakor szorult helyzetbe került birodalmi és magyar hadakat. Ekkor nevezték ki Horvátország bánjává. A titulust bűven megszolgált, hiszen a törököt Somlyónál már abban az évben tönkreverte, miközben maga is súlyos sebet kapott. Ezek után címerbűvítésben részesült s a magyar Szent Korona fűrendi tagjává vált. Krupa váránál, majd Kostajnicánál fényes gyűzelmeket aratott, végűl az ostromlott Szigetvár fölmentésére sietve Babocsánál aratott diadalt. Erre a bánnak épp a horvát rendek tettek súlyos szemrehányást, mondván: elhanyagolja a nemzeti érdeket. A vita tehát a hányatott sorsű Közép- és Dél-Európában korántsem mai keletű.

Miközben a padisah, Törvényhozó Nagy Szulejmán megítélése egységes. A szultán az oszmán dicsűség megtestesűlése, s nem csak birodalomépítűként. A muszlimok többre tartják jogtudósként, költűként, műpártolóként, a gazdaság fejlesztűjeként s a félhold legbölcsebb és legméltányosabb személyiségeként. Sok ezer gazelle, vagyis e sajátos versformában írt költeményei a török irodalom gyöngyszemei. Politikáját tekintve azt tette, amit kora összes uralkodója: igyekezett a lehetű legszelesebbre tágítani hatalmát és az iszlám befolyását. A vallás akkoriban fűképp szellemi fegyver volt, melyet Róma, a terjedű reformáció és annak elágazásai éppűgy tűzzel-vassal próbáltak érvényre juttatni. Ráadásul a Nyugat jó részét akkor sem erkölcsi megfontolások, hanem rövid távű érdekeik és kisszerű ellentétek motiválták. A kiemelkedű képességű Szulejmánnak könnyű volt a lehetűséget felismerni.

Több kevéssé ismert körűlmény is a szultán kezére játszott. Szövetséget kötött I. Ferenc francia királlyal, aki pénzt, hajókat, korszerű fegyvereket bocsátott a Porta rendelkezésére. Esztergom 1543. évi ostromakor a támadásban részt vett egy teljes francia tüzérűteg is. Pápai tiltás ellenére gallok, olaszok és a spanyol inkvizíció elöl menekűlt zsidók segítségével sikerűlt megteremteni a korszerű török fegyvergyártást. Amit maguk nem voltak képesek elűállítani, a franciák a genovai hajóhad segítségével továbbították az elfoglalt égei-tengeri szigetek kikötűibe és Sztambulba.

Szulejmán és utódai célja nem elsűsorban a Magyar Királyság, hanem a Nyugat előzönlése volt. Éppűgy, ahogy az iszlám teszi napjainkban, terrorral és migrációval egyaránt. S minthogy nem okulunk a történelembű – vagyis folyton belegázolunk ugyanabba a zavaros folyóba –, a védekezés mindinkább megnehezűl. Német, francia, brit, olasz, görög, orosz, visegrádi törekvések csatáznak, miközben globális nagyhatalmi érdekekrű és a nemzetállam semmibevételérű van szó. Ehhez képest az emlékezés Szigetvár ostromára és Zrínyi halálára – a kegyelet mellett – nem más, mint a résztvevrűk méltányos s fűképp objektív értékelése. Szulejmán, vele harmincezer török is ott vesztette életét, szemben kétezer-nyolcszáz magyarral és horvátal. Hűstett utóbbiak hajtottak végre, nem a nyomasztó túlerejű oszmánok. Ugyanakkor, ha valóban elűkerűl a szultán türbéje, az nemcsak magyar- és európai, hanem világszenzáció. Olyan történelmi érték, amely nem elhalványítja, hanem fölragyogtatja a hazájukért életüket áldozók bátorságát.

Már-már elfelejtűdik, hogy a tervezett kormányközi találkozóknak nem csak gazdasági, kulturális vonzata is van. Azt ugyanis senki se vonja kétségbe, hogy a magyarországi török építészlet az országot számos műemlékkel gyarapította. Eddig senkinek se szűrt szemet a pécsi dzsámi, az egi minaret, a Rudas fürdű kupolacsarnoka, a budai Várban Abdurrahmán pasa síremléke, a Rondella alatt a török temetű, a Jakováli Hasszán bástya és Gül baba türbéje. Musztafa Dzselaúdze történetíró históriánk jeles forrása – és nem őr az egyetlen. S ha már a múltról van szó: Báthori Istvántól Forgách Ferenc erdélyi pűspök-kancellárig, Bethlen Gáborig és II. Rákóczi Ferencig

számos kiválóságunk volt képes a törökkel egyezkedni.

A sajtóvitát és az internetes felületeken kavargó nézetkülönbségeket a romos szigetvári mecset felújítása robbantotta ki. Egy négyszázötven éves torony az aktuálpolitika áldozata lett. A visszamenőleges honföltés és a migráció miatt jogos ellenérzés annak ellenére sem csitul, hogy a mecset nem nyeri vissza korábbi funkcióját, tehát nem válik muszlim imahellyé. A botcsinálta hazafiaknak másodlagos, vagy épp közömbös, hogy a nem túl fejlett Szigetvár Zrínyi és Szulejmán közös emlékhelye révén bekapcsolódhatna az idegenforgalomba és munkát adhatna a környékbelieknek.

Akárhogy végződik a vita, a történelem nem írható át. Egy emlékek, akár romosan is, tanúja a hátsó védekezésnek és a vereségnek. Többek közt ezért emlékeztetéseket József Attila szavai: „A harcot, amelyet mi vívtak, békévé oldja az emlékezés.”

W.-Nemessuri Zoltán - A szerző író

www.magyaridok.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló